

Minister Finansów

Warszawa, 23 lutego 2024 roku

Sprawa: Interpelacja 1333
Znak sprawy: PT8.054.1.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 1333 Pana Posła Sebastiana Kalety w sprawie spadku dochodów z VAT w grudniu 2023 r., proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Pan Poseł w swoim wystąpieniu zwrócił się do Ministra Finansów z prośbą o odpowiedź na poniższe pytania:

1. Jakie są główne przyczyny spadku dochodów z VAT? Czy rząd podjął konkretne działania mające na celu zniwelowanie tego trendu?
2. Jakie środki podejmuje Ministerstwo Finansów w celu zwiększenia skuteczności egzekwowania podatku VAT oraz zwalczania praktyk unikania opodatkowania?
3. Czy Ministerstwo Finansów przewiduje jakiegokolwiek zmiany w systemie podatkowym mające na celu poprawę sytuacji związanej z dochodami z VAT?

Odnosząc się do pytania pierwszego (główne przyczyny spadku dochodów z VAT w grudniu 2023 r., konkretne działania mające na celu zniwelowanie tego trendu) informuję, że na wykonanie dochodów z VAT w poszczególnych miesiącach roku wpływ mają czynniki o charakterze makroekonomicznym, które kształtują bazę podatkową, jak również czynniki związane z procesem rozliczania deklaracji podatkowych.

Na wykonanie dochodów z VAT w grudniu 2023 r., z uwagi na termin rozliczania deklaracji VAT, wpływ miała sytuacja gospodarcza, jaka wystąpiła w listopadzie 2023 r. Według danych GUS w listopadzie 2023 r. sprzedaż detaliczna wzrosła jedynie o 2,6% r/r. Jednocześnie zaobserwowano spadek nominalnej wartości produkcji przemysłowej o 5,6% w stosunku do listopada 2022 r.

Dodatkowo na poziom dochodów z VAT wpływają kwoty dokonanych przez KAS zwrotów VAT dla podatników, którym taki zwrot przysługuje. Poziom zwrotów VAT jest uwarunkowany wieloma czynnikami np. takimi jak występowanie nadwyżki podatku naliczonego nad należnym czy też deklaracji samego podatnika co do preferowanego przez niego sposobu rozliczenia tej nadwyżki (zwrot lub odliczenie w następnym okresie). Na poziom zwrotów wpływa również struktura deklarowanych zwrotów pod względem maksymalnych ustawowych terminów ich dokonywania.

Pragnę jednocześnie podkreślić, że sytuacja, która wystąpiła w grudniu ubiegłego roku w zakresie dochodów z VAT, nie jest sytuacją nadzwyczajną. Duże wahania rocznej dynamiki dochodów z VAT występowały również we wcześniejszych okresach, np. w marcu 2023 r. odnotowano ponad 40% wzrost r/r czy w czerwcu 2022 r. spadek blisko 25% r/r.

Stąd też, analizując strumienie dochodów podatkowych, należy mieć na uwadze, że w krótkim okresie, z różnych przyczyn, dochodzi do mniej lub bardziej istotnych odchyień dochodów z podatków od wskaźników makroekonomicznych, które mogą być jedynie indykatorami bazy podatkowej. Ponadto, biorąc pod uwagę dochody z VAT zrealizowane w styczniu 2024 r., nie można mówić o trendzie (negatywnym) w dochodach z VAT.

W zakresie pytania drugiego (podejmowane środki w celu zwiększenia skuteczności egzekwowania podatku VAT oraz zwalczania praktyk unikania opodatkowania) zwracam uwagę, że skuteczność egzekwowania należności podatkowych jest na bieżąco monitorowana m.in. poprzez:

- prowadzenie czynności analitycznych z wykorzystaniem nowoczesnych systemów i narzędzi informatycznych oraz postępowań przygotowawczych,
- prowadzenie kontroli celno-skarbowych, kontroli podatkowych oraz czynności sprawdzających, które podejmowane są m.in. w przypadku uzasadnionego ryzyka wystąpienia nieprawidłowości, na podstawie analizy ryzyka, w obszarach, w których pojawia się prawdopodobieństwo generowania strat dla budżetu państwa,
- wprowadzenie i rozwój narzędzi pozwalających na usprawnienie egzekucji w zakresie VAT oraz efektywnego zwalczania praktyk unikania opodatkowania, takich jak m.in. System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej (STIR), instytucja Tymczasowego Zajęcia Ruchomości (TZR), usprawnienia w zakresie poszukiwania majątku zobowiązanych, wdrożenie funkcjonalności okresowych zapytań o rachunek bankowy zobowiązanego,
- kierowanie do podległych jednostek wytycznych oraz
- wykonywanie własnych analiz dotyczących prawidłowości prowadzenia postępowań egzekucyjnych.

W odniesieniu do pytania trzeciego (przewidywane jakiegokolwiek zmiany w systemie podatkowym mające na celu poprawę sytuacji związanej z dochodami z VAT) informuję, że zwalczanie oszustw podatkowych i uodparnianie systemu podatkowego na tego typu działania stanowi dla Ministra Finansów kwestię priorytetową. Dlatego w Ministerstwie Finansów stale są podejmowane prace służące poprawie mechanizmu poboru podatków. Jest to jeden ze strategicznych celów Ministerstwa Finansów, którego bieżące monitorowanie jest nieodzowne z uwagi na ciągłe zmiany rzeczywistości gospodarczej. Uwzględniając wyniki prowadzonych analiz, będę podejmował na bieżąco decyzje dotyczące ewentualnych zmian.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu